

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 72. Exhibentur Decreta S. Congregationis, autoritate Urbani VIII.
edita, circa celebrationem Missarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

CAPUT LXXII.

Exhibentur Decreta S. Congregationis, auctoritate Urbani VIII. edita, circa celebrationem Missarum.

- 846 **C**um sæpè contingat, in quibusdam Ecclesiis tam magnum Missarum celebrandarum numerum esse celebrandum, ut illis pro singulis diebus præscriptis nequeat satisfieri, & tamen nova Missarum onera in dies suscipi: S. Congregatio Card. Conc. Trid. interpretum, animadvertens, facturam se rem Deo gratissimam, si pro viribus satageret hunc teterrimum abusum à Christiana Republica convellere, Sanctissimi D. N. Urbani Papæ VIII. auctoritate sibi specialiter attributâ infrascripta Decreta edidit.
- 847 Ac primò districtè prohibet, atque interdicit, ne Episcopi in Diocesana Synodo, aut Generales in Capitulis Generalibus, aut aliàs quomodocumque reducant onera Missarum celebrandarum, aut post idem Concilium imposita, aut in limine fundationis, sed pro his omnibus reducendis, aut moderandis, vel commutandis ad Apostolicam Sedem recurratur, quæ, re diligenter perspectâ, id statuet, quod magis in Domino expedire arbitrabitur. Alioqui reductiones, moderaciones, & commutationes hujusmodi, si quas contra hujus prohibitionis formam fieri contigerit, omninò nullas atque inanes decernit.
- 848 Deinde ubi pro pluribus Missis, etiam ejusdem qualitatis, celebrandis plura stipendia, quantumcumque incongrua, & exigua, sive ab una, sive à pluribus personis collata fuerint, aut conferentur in futurum sacerdotibus, Ecclesiis, Capitulis, Collegiis, Hospitalibus, Societatibus, Monasteriis, Conventibus, Congregationibus, domibus, ac locis piis quibuscumque, tam secularibus quam regularibus, sacra Congregatio sub obstaculo divini iudicii mandat, ac præcipit, ut absolute tot Missæ celebrentur, quot ad rationem attributæ eleemosynæ præscriptæ fuerint, ita ut aliquotii, ad quos pertinet, suæ obligationi non satisfiant, quinimò graviter peccent, & ad restitutionem teneantur.
- 849 Id verò ut deinceps observetur exactius, sacra Congregatio, eadem auctoritate, revocat privilegia, & indulta omnia, quibusvis personis, Ecclesiis, ac locis piis, tam secularibus quam regularibus, cujuscumque Ordinis, Congregationis, & Instituti, quamcumque ob causam concessa, quibus indulgetur, ut certarum Missarum, vel Anniversariorum celebratione, aut aliquibus collectis, seu orationibus, plurium Missarum oneribus in futurum suscipiendis satisfiat.
- 850 Ac similiter omne damnabile lucrum ab Ecclesia removere volens, prohibet Sacerdoti, qui Missam suscepit celebrandam cum certa eleemosyna, ne eandem Missam alteri, parte ejusdem eleemosynæ sibi retentâ, celebrandam committat.
- 851 Præterea, ne in Ecclesiis, in quibus onera Missarum in perpetuum imposita sunt, Sacerdotes in eis, ut par est, adimplendis, eò tepidiores, ac segniores reddantur, quod onera hujusmodi cum nulla, aut parva sint utilitate conjuncta, statuit, atque decernit, ut pecuniæ, ac bona mobilia, Ecclesiis, Capitulis, Collegiis, Hospitalibus, Congregationibus, Monasteriis, Conventibus, ac locis omnibus, tam secularibus quam regularibus, atque illorum personis in futurum simpliciter acquirenda, cum onere perpetuo Missarum celebrandarum, ab iis ad quos pertinent, sub pena interdicti ab ingressu Ecclesiæ, ipso facto incurrenda à die realis acquisitionis, statim deponi debeant pe-

nes ædem sacram, vel personam fide, & facultatibus idoneam ad effectum illa, seu illorum pretium quamprimum investendi in bonis immobilibus fructiferis, cum expressa, & individua mentione oneris, quod illis annexum reperitur: ac si eadem bona deinceps auctoritate Apostolicâ alienari contigerit, eorumdem pretium sub eadem pena, ut supra, deponi, atque in aliis bonis stabilibus itidem fructiferis cum ejusdem oneris repetitione atque annexione converti debeat.

Ad hæc sacra Congregatio, quibusvis Capitulis, Collegiis, Societatibus, & Congregationibus, necnon omnibus & singulis Ecclesiis, ac piorum locorum, tam secularium quam regularium, Superioribus, vel aliis, ad quos pertinet, districtè prohibet, ne imposterum onera perpetua suscipiant Missarum celebrandarum, secularis quidem sine Episcopi, vel ejus Generalis Vicarii, regulares verò sine Generalis, vel Provincialis consensu, & licentiâ in scriptis, & gratis concedendâ: alioquin secularis, qui hujus prohibitionis transgressor extiterit, ab ingressu Ecclesiæ interdictus sit eo ipso; regularis verò penam privationis omnium officiorum, quæ tunc obtinebit, ac perpetuæ inhabilitatis ad alia de cætero obtinenda, vocisque activæ & passivæ absque alia declaratione incurrat.

Eleemosynas verò manuales, & quotidianas pro Missis celebrandis ita demum idem accipere possint, si oneribus antea impositis ita satisfecerint, ut nova quoque onera suscipere valeant; alioquin omninò abstant ab hujusmodi eleemosynis, etiam ipse oblati, in futurum recipiendis, & capsulas auferant ab Ecclesiis cum inscriptione illa: *Eleemosyna pro Missis, vel aliâ simili, sub interdictione penæ, ipso facto incurrendis, nisi fideles hæc ratione frustrentur.*

Episcopus verò, seu ejus Vicarius, aut Generalis, vel Provincialis, ubi de licentiâ pro perpetuis oneribus fuerint requisiti, in singulis casibus diligenter inquirent de singulis Missarum celebrandarum obligationibus, cuique Ecclesiæ, Monasterio, aut loco pio incumbentibus, nec antea assensum hujusmodi, aut licentiâ præbeant, quam eis legitime consulerit, illius Sacerdotes tam novo oneri suscipiendo, quam antiquis jam susceptis satisfacere posse; præcipuumque rationem habeant, ut redditus, qui Ecclesiis, aut locis piis relinquuntur, omninò respondeant oneribus ad junctis, secundum morem cujuscumque Civitatis, vel Provincie: intelligantque, si in re tanti momenti desides, aut negligentes fuerint, in novissimo die se hujus prætermissi muneris rationem esse reddituros, &c.

Postremò, Superiores existentes intra fines litarum, & Insularum adjacentium, computent in primo congregando Capitulo redditus Conventuum, eorumque summam ad sacram Congregationem mittant, ut, &c.

Declarationes aliquot sacre Congregationis Concilii, S. D. N. Urbani Papæ VIII. auctoritate editæ, super Decretis ejusdem Congregationis de celebratione Missarum.

Super primo sacre Congregationis Decreto de celebratione Missarum, quo prohibetur, ne Episcopi in Diocesana Synodo, aut Generales in Capitulis Generalibus, vel aliàs quoquo modo reducant onera ulla Missarum celebrandarum, aut post idem Concilium Trid. imposita, aut in limine fundationis. Quæritur, quid si legatum sit ita tenue, ut non sit, qui velit onus illi injunctum subire, & si recurrendum sit ad Sedem Apostolicam pro moderamine oneris, totum, sive ferè totum infundendum sit pro expensis ad id necessariis.

Secundò

857 Secundò, super secundo ejusdem Congregationis Decreto, quo cavetur, ut celebrentur tot Missæ, quot ad rationem tribuuntur eleemosynarum præscripta fuerint, an intelligenda sint de præscriptione facta ab offerente, vel ab Ordinario.

Tertiò, an cum Ordinarius præscripserit eleemosynam congruam juxta qualitatem loci, personarum, ac temporum, Sacerdotes accipientes stipendium minus congruum, teneantur Missas ab offerente præscriptas celebrare.

858 Quartò, an Sacerdotes, qui tenentur Missas celebrare ratione beneficii, seu Capellanæ, legati, aut salarii, possint etiam manualement eleemosynam pro Missis votivis, aut defunctorum recipere, & unico Missæ sacrificio utrique oneri satisfacere.

Quintò, posito quòd testator relinquat, ut celebrentur pro ejus anima centum Missæ absque ulla præscriptione eleemosynarum: Quæritur, an liberum sit hæredibus, eleemosynam sibi bene visam præscribere, an verò eleemosyna præscribenda sit ab Ordinario.

859 Sextò, super tertio Congregationis Decreto, in quo eadem Congregatio revocat privilegia, quibus indulgetur, ut certarum Missarum, vel Anniversariorum celebratione, aut aliquibus collectis, seu orationibus, plurimum Missarum oneribus in futurum suscipiendis satisfiat. Quæritur an verba (*in futurum suscipiendis*) intelligenda sint de suscipiendis post privilegium.

Septimò, super quarto ejusdem Congregationis Decreto, quo prohibetur Sacerdoti, qui Missam suscepit celebrandam, cum certa eleemosyna, ne eandem Missam alteri, parte ejusdem eleemosynæ sibi retentâ, celebrandam committat. Quæritur, an permittendum sit Administratoribus Ecclesiarum, ut retineant aliquam eleemosynarum portionem pro expensis manutentionis Ecclesiæ, altarium, inservientium, paramentorum, vini, luminum, hostiæ, & similibus.

860 Octavò, an hoc Decretum habeat locum in beneficiis, quæ conferuntur in titulum, id est, an Rector beneficii, qui potest per alium celebrare, teneatur Sacerdoti celebranti dare stipendium ad rationem reddituum beneficii.

Nonò, an Sacerdotes, quibus aliquando offertur eleemosyna major solita pro celebranda Missa, dare debeant eandem integram eleemosynam illis, quibus Missas celebrandas committunt.

861 Decimò, super quinto ejusdem Congregationis Decreto, quo inter cætera statuitur in hæc verba: *eleemosynas, & oblationes manuales, & quotidianas pro Missis celebrandis, ita demùm idem accipere possint, si omnibus antea impostis ita satisfecerint, ut nova quoque onera obire valeant: alioquin omnimò abstinere ab hujusmodi eleemosynis, etiam sponte oblatis, in futurum recipiendis, & capsulas auferant.* Quæritur, an hoc Decretum prohibeat absolutè, quominus accipiant novæ eleemosynas illi, qui acceptis non satisfecerunt, & quid si longo tempore possint omnibus satisfacere?

862 Undecimò, quid si offerentes eleemosynas, audito impedimento, consentiant, ut Sacerdos Missas celebret, cum primùm poterit?

Duodecimò, an pena interdicti, & aliæ appositæ in eodem Decreto, afficiant tam eos, qui accipiunt eleemosynas contra formam ibi præscriptam, quam eos, qui non auferunt capsulas ab Ecclesiis, ut ibidem præscribitur.

Decimò tertio, an in hoc Decreto comprehendantur ipsæ capsulæ, quæ apponi solent in Ecclesiis in die commemorationis omnium defunctorum, & vulgò dicuntur: *Cassæ de mortis.*

Decimò quarto, an Administratores Ecclesiæ magnæ devotionis, & concursus, possint eleemosynas pro Missis celebrandis accipere, si istdem

Missis nonnisi post longum tempus satisfacere valeant, ne aliàs cultus Ecclesiæ, & devotio ac concursus fidelium, ut aiunt, minuatur.

Decimò quinto, quia prohibitio dicti Decreti videtur aliquibus directâ solis Capitulis, Collegiis, Societatibus, Congregationibus, necnon omnibus, & singulis Ecclesiarum, & piorum locorum tam secularium, quam regularium Superioribus, de quibus fit expressa mentio, non autem privatis Sacerdotibus, qui tantum comprehenduntur sub clausula generali (*& alios ad quos pertinet*) supplicatur pro opportuna declaratione.

Sacra Congregatio Cardinalium Concilii Tridentini interpretum autoritate sibi à Sanctissimo D. N. attributâ, ad singula dubia superius proposita, ad hunc modum respondit.

Ad primum, etiam legatum fit adeò tenue, nihilominus pro dicta reductione oneris, ut supra, impositi ab iis, ad quos pertinet, Sedem Apostolicam esse ad eundem, quæ absque ulla impensa id statuet, quod magis in Domino è re esse judicaverit; verumtamen si in ipsa beneficii creatione expressè cautum fuerit, ut liceat Episcopo injunctum onus reducere, ac moderari legem hanc foundationis, quam Decreta hæc de re edita non sustulerunt, esse validam, & observandam.

Ad secundum, esse intelligendum de præscriptione facta ab eo, qui eleemosynam tribuit, non autem ab Ordinario; quòd si tribuens eleemosynam numerum Missarum celebrandarum non præscripserit, tunc tot Missas celebrari debere, quot præscripserit Ordinarius secundum morem suæ Patriæ, seu Provinciæ.

Ad tertium, teneri.

Ad quartum, Sacerdotes, quibus diebus tenentur Missas celebrare ratione beneficii, seu Capellanæ, legati, seu salarii, si eleemosynas pro aliis etiam Missis celebrandis susceperint, non posse eandem Missam utrique obligationi satisfacere.

Ad quintum censuit, ubi nullam certam eleemosynam testator reliquit, esse ab Episcopo præscribendam eleemosynam congruam, quæ respondeat oneribus Missarum celebrandarum, secundum morem Civitatis, vel Provinciæ.

Ad sextum, ita esse intelligendum.

Ad septimum respondit, permittendum non esse, ut Ecclesiæ, vel loca pia, aut illorum Administratores ex eleemosynis Missarum celebrandarum ullam utenque minimam portionem retineant ratione expensarum, quas habent in Missarum celebratione, nisi eum Ecclesiæ, vel loca pia alios non habent redditus, quos in usum earundem expensarum erogare licet possint; ac tunc, quam portionem retinebunt, nullatenus valere excedere valorem expensarum, quæ pro ipsomet Missarum sacrificio necessario sunt subeunda; nihilominus, eo etiam casu, curandum esse, ut ex pecuniis, quæ supersunt, expensis, ut supra, deductis, absolutè tot Missæ celebrentur, quot præscriptæ fuerunt ab offerentibus eleemosynam.

Ad octavum, non habere locum, sed satis esse, ut Rector beneficii, qui potest Missam per alium celebrare, tribuat Sacerdoti celebranti eleemosynam congruam, secundum morem Civitatis, vel Provinciæ, nisi in fundatione beneficii aliud cautum fuerit.

Ad nonum, debere absolutè integram eleemosynam tribuere Sacerdoti celebranti, nec ullam illius partem sibi retinere posse.

Ad decimum respondit, non prohibere absolutè, & propterea, etiam oneribus jam susceptis non satisfecerunt, posse tamen denud etiam onera suscipere Missarum celebrandarum, modò infra modicum tempus possint omnibus satisfacere.

Ad undecimum, quamvis onera suscepta infra modicum tempus adimpleri nequeant, si tamen

tribuens eleemosynam pro aliarum Missarum celebratione, id sciat, & consentiat, ut illæ tunc celebrentur, cum susceptis oneribus satisfactum fuerit, Decretum non prohibere, quominus eo casu eleemosyna suscipiatur, pro iisdem Missis, juxta Benefactoris consensum celebrandis.

872 Ad duodecimum, has pœnas non habere locum, nisi in suscipientibus onera perpetua Missarum celebrandarum, sine licentia Episcopi, vel ejus Generalis, aut Provincialis.

Ad decimum tertium, comprehendi.

Ad decimum quartum, non posse, nisi de consensu eorum, qui eleemosynas tribuunt, ut supra in responsione ad undecimum.

873 Ad decimum quintum, comprehendi etiam privatos Sacerdotes.

Illustrissimi, & Reverendissimi Domini,

874 Episcopus Tragurienfis literis petit... decisionem ad infra scripta dubia....

875 Primò dubitat, an Sacerdotes habentes annum stipendium, vel qui ex quotidianis eleemosynis celebrant, possint duo stipendia recipere pro singulis Missis, ex quo singula stipendia non ascendunt ad quinque bajocos. *Unus bajocus valet unum crucigerum.*

Secundò, an habentes annum stipendium pro celebratione Missarum, possint in die obitus alicujus fidelis novam pitantiam recipere, ex quo inveniri non possint Sacerdotes, qui non habeant annua stipendia, & videatur tacitus consensus dantis.

876 Tertio, an Sacrifista, qui tenetur alio celebrare titulo, & ex usu solet Missas anniversarias cantare, satisfaciat duobus titulis, attentâ tenuitate pitantiae bajocorum duorum cum dimidio.

Quartò, an Sacerdotes, qui nullâ aliâ obligatione in Confraternitatibus, vel in Monasteriis Monialium celebrant, quàm pro ornatu Ecclesiæ, vel ut Confratres, vel Moniales satisfaciunt præcepto audiendi Missam, possint ultra stipendium quod recipiant à Confraternitate, vel Monialibus, aliud stipendium recipere.

877 Quintò, an habens onus celebrandi certum Missarum numerum, juxta valorem fructuum, quos ex legatis piis percipit, teneatur statim post receptionem fructuum celebrare, an verò habeat totum annum ad satisfaciendum.

Sextò, an recipiens stipendium pro Missis S. Gregorii singulis annis ad exequendas defunctorum dispositiones, satisfacere teneatur statim atque receperit stipendium, an differre, quousque non labatur tempus à defuncto præfinitum.

Septimò, an recipiens stipendium celebrandi, quando ei visum fuerit, possit novam eleemosynam recipere, etiam si non satisfecerit priori obligationi.

878 Die nonâ Januarii, & sextâ Februarii 1627. sacra Congregatio Illustrissimorum Cardinalium Concilii Tridentini interpretum censuit, reductionem supra petitam remittendam esse Episcopo, pro suo arbitrio & conscientia. Respondit autem ad primum, secundum, tertium & quartum non posse.

Ad quintum, teneri quamprimum celebrare.

Ad sextum, posse differre ad tempus à testatore præscriptum.

879 Ad septimum denique censuit, etiam si Sacerdotes oneribus susceptis non satisfecerint, posse nova onera suscipere Missarum celebrandarum, dummodò infra modicum tempus possint omnibus satisfacere.

CAPUT LXXIII.

Varis casus resolvuntur circa Capellanias & Missas ex fundatione.

CASUS PRIMUS.

Titius Capellaniam habens satis pinguem, ob amissas literas fundationis, non habet clarâ & distinctam scientiam suæ obligationis, sed tantum confusè scit se obligatum ad Missam perpetuam, idè quod aliquot Sacra negligit. Quæritur 1°. an teneatur ad Missam quotidianam? 2°. an obligatus ad Missam quotidianam, possit tutâ conscientia unam in hebdomada Missam omittere? 3°. an Capellanus, de quo in casu, teneatur ad compensationem Sacrorum neglectorum?

Ad 1. & 3. respondeo primò videndum quid egerint prædecessores Titii: si fuerint probi viri (quales in dubio præsumuntur cap. fin. de præsumpt.) si enim factum præsumitur ab eo qui erat obligatus facere. Mascardus de probat. conclus. 734.) præsumendi sunt obligationi satisfecisse.

Quia tamen potius judicandum secundum consuetudinem, quæ commune est exemplum, quàm secundum particulare exemplum unius alteriusve, videndum quæ in illo loco & regione vigeat consuetudo circa pingues ejusmodi Capellanias, & secundum consuetudinem istam Titius procedere debet. L. semper 34. ff. de reg. jur. ubi: *Id sequatur quod in regione, in qua aliquid factum est, frequentatur.*

Si nec exemplum decessorum, nec loci consuetudo solvit dubium, Titius censere debet se obligatum ad Sacrum quotidianum, juxta regulam *in primis* de regulis juris in 6. *In primis in obsequiis quod plerumque fieri solet.* Si quidem in particularibus Ecclesiis Christiani Orbis pingues Capellanias ut plurimum habent annexum onus Sacri quotidiani. Et ratio particularis est in casu presenti, quia per Missam perpetuam communis fidelium sensus intelligit non mensuram, nec septimanariam, sed quotidianam. Nec certè perpetuò celebrare dicitur, qui non quotidie.

Teneatur proinde Titius ad compensationem per alia utique Sacra, quæ curare debet per alium celebrari, pro numero Sacrorum neglectorum. Ad ea quippe obligatus ex justitia, manet obligatus, donec satisfecerit. Bonacina de Euchar. disp. 4. q. ult. p. 7. §. 1. & 2. & Doctores communiter.

Ad 2. respondeo, si in literis fundationis non specificetur quòd Capellanus quotidie celebrare debeat, *per se, vel per alium, sed præcisè ut quotidie celebret*, Bonacina puncto 7. §. 2. n. 16. dicit usu receptum, ut Capellano (fundationem intelligendo *salvâ honestate*) liceat, non ob ambulationem, aliove fines profanos, sed ob honestatem & meliorem preparationem, semel in quolibet hebdomada abstinere à Sacro celebrando. Ita tamen ut, si uti nolit hoc beneficio, celebrare debeat in Capella sua, pro fundatione, non pro alio, etiam gratis. Imò nec pro seipso, nec pro cognatis suis & benefactoribus. Ita Doctores communiter, qui tamen hoc ultimum ipsi permittunt quinque vel sexies in anno. Fundatoris intentionem benignè interpretando. Bonacina ibidem. Nihil verò larga est opinio permittens Capellano (cui ex honestate permittitur semel in hebdomada vacare, ut supra) pro alio celebrare accepto stipendio. Cui certè opinioni (quam Thomas Hurtadus probabilem non bene putat, casu quo Sacerdos sit pauper) contrarius est communis sensus omnium